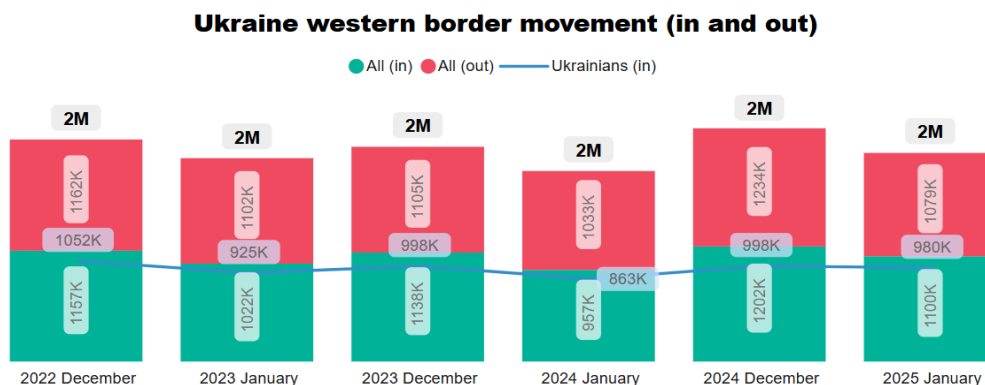

Зона очікування автобусів на ПП «Шегині», січень 2025 р. © НУО НЕЕКА

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «НЕЕКА» та «Десяте квітня» (ДК) провели моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. Огляд: Транскордонні переміщення (в'їзд і виїзд)

Загалом транскордонні переміщення в січні 2025 року дещо підвищилися порівняно з тенденціями січня 2023 і 2024 років, однак залишаються в аналогічному діапазоні. З грудня 2024 року по січень 2025 року спостерігалось незначне зниження транскордонного руху, що підтверджує закономірність попередніх двох років. Проте, на відміну від двох попередніх років, у січні 2025 року кількість осіб, що в'їхала, дещо перевищила кількість тих, що виїхала (на 21 тис.), тоді як у січні 2023 та 2024 років був зафіксований чистий відтік і кількість осіб, що виїхала була на 80 тис. та 75 тис. осіб більшою, ніж в'їхало, відповідно.

Малюнок 1: Кількість людей, які перетинають міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ)

2. Основні результати моніторингу

Виїзд з України:

У січні 2025 року було опитано 1400 осіб, які виїжджали з України. 73% респондентів були жінки і 12% - люди похилого віку старше 60 років. 3% повідомили, що живуть з інвалідністю.

- **Перший виїзд:** У січні 2025 року 19% респондентів повідомили, що вперше залишають Україну. Решта 81% принаймні один раз виїздили з України.
- **Мета виїзду з України:** 17% опитаних заявили, що виїжджають з України шукати безпеки за кордоном, а найбільша частка опитаних виїхала до родичів (30%). 14% сказали, що повертаються до країни, в якій мають статус тимчасового захисту. 16% подорожували у відпустку, а 11% у справах.
- **Внутрішнє переміщення як фактор виїзду:** Серед респондентів 12% повідомили, що є внутрішньо переміщеними особами в Україні. З них більше третини (34%) зазначили, що ця ситуація сприяла їхньому рішенню покинути Україну.
- **Передбачувана тривалість перебування за кордоном:** 10% опитаних заявили, що планують залишитися за кордоном назавжди, а 69% не визначилися щодо тривалості перебування за кордоном.
- **Намір повернутися у разі стабілізації ситуації:** 45% опитаних після від'їзду в січні сказали, що мають намір повернутися, якщо ситуація стабілізується. Ще 45% не впевнені, а 10% сказали, що не мають наміру повертатися, і 10% мають намір виїхати з України назавжди. Основними факторами, які вплинули б на їхнє рішення повернутися, є покращення ситуації з безпекою (51%), потім стабілізація енергетичної ситуації та доступ до роботи (по 22%). Зменшення або згортання програм допомоги в приймаючій країні було зазначено як фактор на 3%.

Приїзд та повернення в Україну

У січні 2025 року було опитано 408 осіб, які приїхали або повернулися в Україну. 85% респондентів були жінки і 11% - люди похилого віку старше 60 років. 5% повідомили, що живуть з інвалідністю.

- **Тривалість перебування в Україні.** 72% респондентів сказали, що мають намір залишитися лише на короткий термін, тобто менше ніж на місяць. 26% не впевнені щодо тривалості свого перебування, і лише 2% мали намір залишитися назавжди.
- **Причини приїзду/повернення в Україну:** 32% респондентів сказали, що просто хочуть бути вдома та відвідувати рідних. Інші фактори включали відсутність доступу до медичних послуг у приймаючих країнах (14%) і бажання перевірити нерухомість (13%).
- **Область призначення:** 32% опитаних після прибуття в Україну мали намір поїхати до міста Києва чи області, 16% - до Дніпропетровської, 10% - до Львівської області.

3. Відкрита інформація Державної прикордонної служби України щодо транскордонного переміщення

- У січні 2025 року Державна прикордонна служба України (ДПСУ) **повідомила**, що в Україні проводяться масштабні міжвідомчі заходи проти злочинних (контрабандних) груп, які спеціалізуються на незаконному переміщенні через кордон чоловіків призовного віку. На своєму сайті вони повідомили про значну кількість випадків затримань і арештів, пов'язаних з контрабандою. У них брали участь як групи, так і окремі особи, які організували нерегулярний перетин кордону для чоловіків призовного віку.
- Подібно до регулярних таких повідомлень у 2024 році, також у січні 2025 року ДПСУ повідомила про кілька випадків перехоплення спроб нелегального перетину кордону чоловіками призовного віку. Такі спроби можуть бути небезпечними для життя, особливо під час спроби переплисти річку.
- ДПСУ оприлюднила один **випадок** запобігання торгівлі людьми у січні 2025 року. Прикордонники затримали жінку, яка вербувала інших жінок, зокрема тих, що перебували в незахищеному становищі та мали фінансові труднощі, для сексуальної експлуатації за кордоном.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРИКОРДОННИХ ПУНКТИВ ВІД ПАРТНЕРІВ

- У першій половині січня після свят прикордонники спостерігали посилення перетину кордону в обох напрямках.
- Згідно зі спостереженнями на кордоні, неповні комплекти документів залишаються основною причиною відмови у перетині кордону.
- Прикордонні спостерігачі повідомляли про випадки повернення, пов'язані зі скороченням допомоги в приймаючих країнах.

4. Надано підтримку на прикордонних переходах у січні 2025 року

У січні 2025 року партнери УВКБ ООН, «Право на захист», НЕЕКА та «Десяте квітня», здійснили **255 моніторингових візитів до ППК** Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії та Молдови. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **877 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала комплекс послуг, зокрема консультування 848 осіб, надання правової допомоги 62 особам, 27 осіб отримали соціальний супровід та 3 особи отримали транспортні послуги.

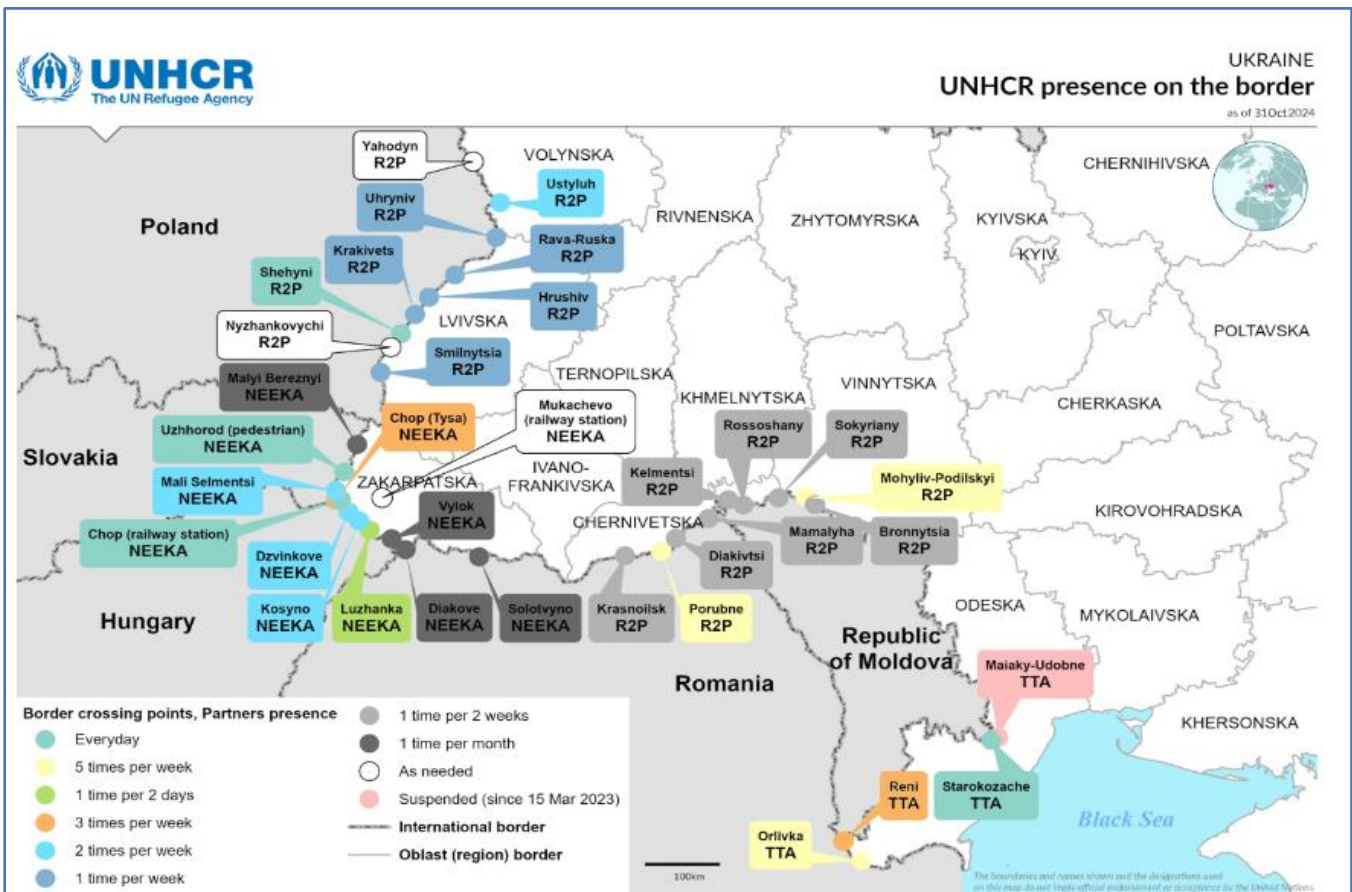
Примітка до методології

У січні 2025 року партнери УВКБ ООН опитали 1808 осіб (з них 70% жінок 18-59 років, 18% чоловіків 18-59 років, 5% жінок 60+ років, 7% чоловіків 60+ років і 3% осіб з інвалідністю).

З середини березня 2022 року УВКБ ООН розгорнуло групи моніторингу кордону через місцевих партнерів-НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон із країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) та Молдова. Ці команди надають інформацію, правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається до країни.

Групи прикордонного моніторингу проводять індивідуальні бесіди з особами, які виїжджають та в'їжджають з України. Метою цих співбесід є збір інформації про індивідуальні обставини, причини переїзду та їхні потреби у захисті. Методологія моніторингу кордону зосереджена на оцінці та реагуванні на захист і гуманітарні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Групи проводять інтерв'ю, збирають дані та надають необхідну підтримку з метою посилення заходів захисту та забезпечення благополуччя тих, хто перебуває в процесі переміщення.

Результати моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, як на в'їзд, так і на виїзд з України, а також на інших спостереженнях прикордонників.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

- Перегляньте «Огляд моніторингу кордону за жовтень 2024 року» [ТУТ](#), листопад 2024 [ТУТ](#), грудень 2024 [ТУТ](#).
- Завітайте на портал Операційних даних по Україні, щоб отримати більше інформації [ТУТ](#).
- Відвідайте веб-сайт УВКБ ООН в Україні [ТУТ](#).

КОНТАКТИ ТА ПОСИЛАННЯ:

- Електронна пошта: Олена Черепова, радник з питань захисту, cherepov@unhcr.org
- Телефон: +38 044 288-9710
- Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
- Фейсбук: www.facebook.com/UNHCRKyiv
- Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine